

BÖLÜM 9

OROFARİNGEAL KANSERLER

Ömer Tarık SELÇUK ¹

EPİDEMİYOLOJİ

Epidemiyolojik çalışmalar, OFSHK (Orofaringeal Skuamöz Hücreli Kanser) ve özellikle HPV (Human Papilloma Virüs) + OFSHK insidansının son on yılda dünya çapında arttığını, gelişmiş ülkelerde ise genel baş boyun skuamöz kanser (BBSCC) görülme sıklığının azaldığını göstermektedir (1). HPV'nin OFSHK'ın bu artan insidansının birincil nedeni olduğu düşünülmektedir HPV+ OFSHK özellikle palatin tonsiller ve dil kökünü kaplayan epitelden gelişir (2).

OFSHK'in dünyada görülme sıklığı 2.1/100.000'dir (3). Erkeklerde 7.5/100.000 ve kadında 1.6/100.000 olarak, en sık Kuzey Avrupa ülkelerinde görülmektedir. Sıklığı bölgesel olarak değişmekle birlikte gelişmiş ülkelerde genellikle erkekler arasında sıklığı artmaktadır. Bu artış sigara ve alkol kullanımının azalmasına rağmen, HPV (+) hastalığın artışı ile açıklanmaktadır (4). Bu tümörde HPV saptanma oranı %32.3 den, %52.9'a yükselmiştir (5). Son çalışmalarda HPV'nin OSCC'deki prevalansı en az %60-70'tir ve artmaktadır (6). Tural ve ark., OFSHK'li 81 Türk hastada HPV pozitifliğinin aynı artışını göstermiştir. Bu çalışmada HPV+ olguları 1996-1999'da %33, 2000-2003'te %43, 2004-2007'de %55 ve 2008-2011'de %70 idi. Örneklerden %86'sında HPV16, %12'sinde HPV18 ve %2'sinde HPV33 saptandı (7).

¹ Doç. Dr., Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği, otskbb@gmail.com

Türk Jinekolojik Onkoloji Derneği ve Baş Boyun Kanserleri Derneği HPV aşısını önermesine rağmen Türkiye’de ulusal bir HPV aşılama programımız veya politikamız bulunmamaktadır (26). HPV aşıları HPV + OFSHK insidansını azaltma potansiyeline sahip olsa da, bu aşılama programının kanser oranlarını etkilemesi on yıllar alacaktır. HPV-OFSHK gelişimini önlemek için sigar ve alkol kullanımını azaltıcı politikalar izlenmelidir. HPV + OFSHK cinsel yolla bulaşan bir hastalık olduğu için oral cinsel ilişki sırasında korunma yöntemleri, prezervatifler ve bariyer korumaları kullanılmalıdır. HPV’nin OPSCC’nin gelişimindeki rolü ve korunma yöntemleri hakkında toplumsal farkındalık ve eğitim sağlanmalıdır.

Prognoz ve Takip

HPV+’lik en önemli prognostik faktördür. TNM evrelemesinin yanısıra, cerrahi sınır pozitifliği, ekstrakapsüler yayılım, tümör diferansiyasyonu sayılabilir.

KAYNAKLAR

1. Benson E, Li R, Eisele D, et al. The clinical impact of HPV tumor status upon head and neck squamous cell carcinomas. *Oral Oncol.* 2014;50:565–574.
2. Boscolo-Rizzo P, Del Mistro A, Bussu F, et al. New insights into human papillomavirus-associated head and neck squamous cell carcinoma. *Acta Otorhinolaryngol Ital.* 2013;33:77–87
3. Masanari G, Chung-Hwan B, Pankaj C, et al. Update on oral and oropharyngeal cancer staging – International perspectives *World J Otorhinolaryngol Head Neck Surg.* 2020; 1: 66–75. doi: 10.1016/j.wjorl.2019.06.001
4. Diz P, Meleti M, Diniz-Freitas M, et al. Oral and pharyngeal cancer in Europe: incidence, mortality and trends as presented to the global oral cancer forum. *Translational Res Oral Oncol.* 2017;2, 2057178X17701517.
5. Stein AP, Saha S, Kraninger JL, et al. Prevalence of human papillomavirus in oropharyngeal cancer: a systematic review. *Cancer J.* 2015;21:138e146.
6. Chaturvedi AK, Engels EA, Pfeiffer RM, et al. Human papillomavirus and rising oropharyngeal cancer incidence in the United States. *J Clin Oncol.* 2011;29:4294–4301.
7. Tural D, Elicin O, Batur S, et al. Increase in the rate of HPV positive oropharyngeal cancers during 1996–2011 in a case study in Turkey. *Asian Pac J Cancer Prev.* 2013;14:6065–6068.
8. Oguejiofor KK, Hall JS, Mani N, et al. The prognostic significance of the biomarker p16 in oropharyngeal squamous cell carcinoma. *Clin Oncol (R Coll Radiol).* 2013;25:630–638.
9. Haedicke J, Iftner T. Human papilloma viruses and cancer. *Radiother Oncol.* 2013;108:397–402.
10. Marur S, D’Souza G, Westra WH, et al HPV-associated head and neck cancer: a virus-related cancer epidemic. *Lancet Oncol.* 2010;11:781–789.
11. Kofler B, Laban S, Busch CJ, et al. New treatment strategies for HPV-positive head and neck cancer. *Eur Arch Otorhinolaryngol.* 2014;271:1861–1867.

12. Cleveland JL, Junger ML, Saraiya M, et al Epstein JB The connection between human papillomavirus and oropharyngeal squamous cell carcinomas in the United States: implications for dentistry. *J Am Dent Assoc.* 2011;142:915–924.
13. Heck JE, Berthiller J, Vaccarella S, et al. Sexual behaviours and the risk of head and neck cancers: a pooled analysis in the International Head and Neck Cancer Epidemiology (INHANCE) consortium. *Int J Epidemiol.* 2010;39:166–181.
14. Hemminki K, Dong C, Frisch M. Tonsillar and other upper aerodigestive tract cancers among cervical cancer patients and their husbands. *Eur J Cancer Prev.* 2000;9:433–437.
15. Gillison ML, D'Souza G, Westra W, et al. Distinct risk factor profiles for human papillomavirus type 16-positive and human papillomavirus type 16-negative head and neck cancers. *J Natl Cancer Inst.* 2008;100:407–420.
16. D'Souza G, Agrawal Y, Halpern J, et al Oral sexual behaviors associated with prevalent oral human papillomavirus infection. *J Infect Dis.* 2009;199:1263–1269.
17. Westra WH. The morphologic profile of HPV-related head and neck squamous carcinoma: implications for diagnosis, prognosis, and clinical management. *Head Neck Pathol.* 2012;61:48–54.
18. Singhi AD, Westra WH. Comparison of human papillomavirus in situ hybridization and p16 immunohistochemistry in the detection of human papillomavirus-associated head and neck cancer based on a prospective clinical experience. *Cancer.* 2010;116:2166–2173.
19. Sood AJ, McIlwain W, O'Connell B et al. The association between T-stage and clinical nodal metastasis In HPV-positive oropharyngeal cancer. *Am J Otolaryngol.* 2014;35:463–468.
20. Machczyński P, Majchrzak E, Niewinski P, et al A review of the 8th edition of the AJCC staging system for oropharyngeal cancer according to HPV status *Eur Arc Orl* 2020; 277:2407–2412 <https://doi.org/10.1007/s00405-020-05979-9>
21. Şahin, C. (2021). Baş Boyun Hastalıklarında Kullanılan Sınıflamalar. *Kulak Burun Boğaz Hastalıklarında Güncel Sınıflama Sistemi içinde (s.49-54).* Ankara: Akademişyen Kitabevi
22. NCCN (2022) Head and Neck cancers NCCN Quidelines 1.2022 version (06.02.2022 tarihinde www.nccn.org/professionals/physician_gls/pdf/head-and-neck.pdf adresinden ulaşılmıştır.)
23. Ang KK, Sturgis EM. Human papillomavirus as a marker of the natural history and response to therapy of head and neck squamous cell carcinoma. *Semin Radiat Oncol.* 2012;22:128–142.
24. Kimple RJ, Harari PM. Is radiation dose reduction the right answer for HPV-positive head and neck cancer? *Oral Oncol.* 2014;50:560–564.
25. Kabolizadeh P, Kubicek GJ, Heron DE, et al The role of cetuximab in the management of head and neck cancers. *Expert Opin Biol Ther.* 2012;12:517–528.
26. Selcuk OT. Human papillomavirus positive oropharyngeal cancer: The general information. *Ejantas.* 2016; 3:127-132